

(המשך מעמוד 35)

לא היתה מסוגלת להחליט. מבחינה ביני-לאומית, היתה צריכה לדבוק בעובדה ש-השטחים המוחזקים הם שטח כבוש, הכפוף לחוק הבינלאומי. מבחינה אידיאולוגית ופוליטית, דבקה בטענה ההפוכה - שזהו שטח ישראלי משוחרר. ההתנחלות של אילון-מורה נולדה על רקע זה. בית-המיש-פט הוא שהצביע על הסתירה, וציווה להר-חיק את המתנחלים. גם אז לא זזה הממ-שלה, אלא תחת הלחץ הפסיכולוגי המת-מיד של פסקי-הדין, כשהיא מנסה עד הרגע האחרון להוסיף ולהתחמק מאחריותה.

● **פרשת כסאם אדי-שבעה.** אח-רי שהממשלה הסתבכה בתסבוכת שאין לה מוצא, מתוך צירוף של מעשי-איחולת וחוסר אומץ-לב (ראה לעיל), היא לא יד-עה איד לצאת מן הבוץ. כל העניינים הופ-נו אל בית-המישפט. מתוך תיקווה שאמי-רה חזר-משמיעית של השופטים תפטור את הממשלה מאחריותה ותספק את הפיתרון.

● **פרשת השבתה הכללית.** הי-ה הסתדרות הכריזה עליה, בתגובה על הי-ה החלטות של שר-האוצר החדש, ייגאל הור-ביץ. הממשלה הגיבה בהתקפת-נגד מוח-צת, בעזרת כלי-התיקשות הכפופים לה, כדי לשבור את השבתה עוד לפני שני-ערכה. אף אחד משני הצדדים לא היה מסוגל לסגת. כאשר נוכחה ההסתדרות לדעת שהיא עלולה להיכשל, ושחלקים גדולים של ציבור-העובדים לא יישמעו לפקודתה, חיפשה באופן גואש מוצא של כבוד. הוא סופק עליידי בית-המישפט, ש-הציע לצדדים "פשרה" - דחיית השב-י-תה. כשהוא אסיר-תודה באופן פרטי ושו-פע רוח-קרב באופן פומבי, קיבל ירוחם משל, מזכ"ל ההסתדרות, את "הפשרה" מפאת "כבוד בית-המישפט".

● **מהפכה בצלימה שחורה.** בכל אחד מן המיקרים האלה, ובשורה שלמה של מיקרים פחות חשובים, עבר העניין לבית-המישפט ביגלל אי-היכולת של המערכת המדינית לתפקד כראוי ולקבל בעצמה את ההחלטות הדרושות.

הלחצים בתוך הממשלה, המנטרלים זה את זה, ואי-היכולת של מיפלת-העבודה לתפקד כאופוזיציה לוחמת ועיקבית, יצרו מצב של חלל ריק.

בית-המישפט הישראלי אינו רוצה לנהל את המדינה. הוא משתדל, ככל יכולתו, להתחמק מהכרעות שיש להן משמעות מדינית. אך בהיותו מופקד על החוק, אין לו ברירה, כאשר עניינים כאלה מובאים לפניו.

מצב כזה אינו חסר-תקדים. בארצות-הברית של שנות ה-50, כאשר שלטה ממשלתו של הנשיא החלש דוויס ("אייק") אייזנהואר, נזרק לבית-המישפט הכדור של זוויון-הגזעים. לא הממשלה ולא הי-קונגרס, אלא בית-המישפט העליון, בני-צוותו של השופט-העליון ארל וורן, הוא שקיבל את ההחלטה ההיסטורית על מי-זוג-הגזעים בבית-הספר, וחולל שורה של-מה של מהפכות גוספוט.

בתקופת כהונתו של יצחק רבין כראש-הממשלה, כאשר נוצר חלל ריק דומה, הוא התמלא על-ידי היועץ-המישפטי דאז, הי-פרופסור אהרון ברק, שוכה בתואר "הי-מנכ"ל של המדינה". היה זה ברק שקי-בל את ההחלטות החשובות במיקרים הי-רבים, שבהם לא היתה הממשלה מסוגלת עוד לתפקד. בסופו של דבר הביא ברק גם להתמוטטות שילטון המערך, בפרשת "חשבון הדולרים" של מישפחת רבין. "אין ברירה". עתה נוצר חלל ריק חמור מאין כמוהו. בעניינים החשובים ביותר מתקיימת המדינה על החלטות בית-המיש-פט העליון, ועל פיו יישק דבר. את התפ-קיד שמילא ברק בתקופת רבין ממלא עתה בית-המישפט העליון כולו (וברק ב-תורכו) בתקופת בנין.

הדבר הוא מזור שיבעתיים. מפני של-מדינת-ישראל אין חוקה, המקנה לבית-המישפט העליון את הסמכות לבטל חו-קים של הכנסת או החלטות של הממש-לה, אם הם סותרים - לדעתו - את עקרונות-היסוד של החוקה, כמו בארצות-הברית.

הדבר מוכיח כי החיים חזקים מן הנייר. בית-המישפט שולט, לא מפני שזה כתוב באיזשהו מסמך, אלא מפני שאין ברירה. כאשר הממשלה זוחלת על ארבע, והכנ-סת מברברת, נאלצים השופטים - שלא הוכשרו לכך מעולם - לקבוע את דרכן של המדינה והחברה.

יעקב שרת:

האיש מן המאדים

לפני ימים אחדים התנוססה מפה מרשימה של תוכנית ההתיישבות היהודית ביהודה ובשומרון, שהוכנה ככל הנראה במשרד החקלאות, ואולי במחלקת ההתיישבות של הסוכנות היהודית (מדור בעד), לפחות בעמוד א' של עיתון-ערב ישראלי חשוב.

המפה המרשימה אותי באופן מיוחד, שכן כבן הארץ חשתי, כי משהו חסר בה עד כדי תחושת אי-נוחות.

מה חסר?

אגלה לכם מייד: ציוני היישובים הערביים הוותיקים נעדרו מן המפה היהודית לחלוטין. אנחנו, מכיני המפה, פשוט לא רואים את ה"גרים" הללו. לדידנו הם אינם. כלומר, אין להם זכות קיום. כלומר, הם לא יהיו. ועיניכם הרואות במפה מאשרות: אין ערבים ביהודה ושומרון. לעזאזל הילדים האידיוטים האלה בבג"ץ, שלא קנו את העיתון והשתמשו במפה אחרת, מלפני המיכלמה המיוחלת הבאה.

יגאל האמיץ

מה שלא עשה שר-אוצר אחד מקום המדינה ועד ארליך (ועד בכלל), העז האיש הזה לעשות. אבל אם הוא כל כך אמיץ, אם הוא כל כך ישר, מדוע הוא מבטיח אגורה אחת להתיישבות ביהודה ושומרון, בדעתו כי צוררו נקוב, שלא לדבר על מניעות מדי-ניות?

יוצא בן-אדם מהבית האטום ממול, מסביר לך איך תרכיב את הגלגל, שברגיו התרופפו והתעו-פפו, בעזרת בורג אחד מכל אחד משלושת גלגלי מכוניתך האחרים, ומה אפשר לעשות? הוא חוזר אלינו. שלא לדבר על כך שבסוף, כאשר המובטח מפי יגאל לא יתגשם, יאשימו אותו, בנוסף לבגידה, גם במעילה באמון.

וריאציות

— עת לפרוץ ועת לבנות! הירסו, הירסו בחו-רים את פלסטין הקמה לעיניכם - למי יש זמן, משאבים, אנרגיה לבנות את ישראל?

— ואיזו מדינה תסתערו למנוע אחרי חורבן פלסטין, שאותה אצתם למנוע בשם חורבן ישראל?

קדימה לאיראן

משה דיין הגה רעיון מקורי מדהים: אם אר-צות-הברית תראה לבצע פעולה צבאית נגד איראן, תוכל להסתייע בשדות-התעופה שהקימה ישראל בסיני (ועדיין מצויים ברשותה; רמז דק: האמרי-קאים עדיין יכולים להתחרט ולמנוע את אובדן השדות הללו לעולם המערבי).

האמריקאים פשוט לא היו מסוגלים להגיע במו-מוחם למחשבה מקורית שכזאת (ואילו הגיעו - ההיו מעזים לפנות לישראל, ולו גם במצא, ולהס-תכן בסירובה?). מזל, שמשעה דיין נמצא עכשיו שם, באמריקה, ונואם לפני אחינו בני ישראל. אחרת לא היה נמצא לישראל שום צינור ליידע את וושינגטון מהן אפשרויותיה.

ומה טוב שכל זה נעשה בפומבי גדול, בלי דיפ-לומטיה-שמידלומטיה. זבנג וגמרנו וביצת-קולומ-בוס-דיין עומדת. אם זה נוח לאמריקאים ואם זה טוב לישראל לעתיד לבוא - מה איכפת? לפחות זה טוב לדיין-תמיד-בחדשות.

היה מעניין לדעת מה חושב שר-החוץ שלנו בפועל על העניין הזה, אבל נניח לו. הוא עסוק עכ-שיו בון שלב אל"ף ושלב ביי"ת של אילון-מורה אחד מני רבים.

תסביך אונס

תסביך מצדה? תסביך שואה? יכול להיות. אני מפרש את זה אחרת. לא אחת נדמה לי, שהסכימה שכ כל ההתנהגויות שלנו - מדיניות, צבאית, חב-רתית, כלכלית - שורשה במאווה הכמוס להתמוטט באופן שיוליך לשליטה אמריקאית מוחלטת וגלויה בנו. ויש רגעים, והם תוכפים, שאני משוכנע נחרצות כי כך הוא.

במיילים אחרות - תסביך אונס. ולחשוב שהרב-נאנסים שלנו נחשבו כולם, איש בשעתו הגדולה, לרב-אנסים!

חומייניזם

חומייניזם פירושו הזכות הבילעדית שנוטל בשר ודם יחיד, או נוטל חוג מאורגן כלשהו, לפרש מהו "רצון האל", או "רצון שר האומה", או "המהלך הבלתי-נמנע של ההיסטוריה".

כלומר, אין צורך להרחיק לטהרן. הצורך העדרי, שיש לבעלי-חיים אנושיים באשר הם שם בתיש-רועה (משכוכית, בעברית צחה) הוא עובדה ניצחת, אבל ההתמסרות המוחלטת של

מיכתב דחוק

לכבוד

יומן השבוע מהדורה א' "קול-ישראל", ירושלים

23.11.79

א.נ.

בתגובה אורחית ספונטאנית דראיון עם אב מישפחת מצוקה (2 + 1 1/2) בירושלים, היום, רצוני לתרום באמצעותכם, כיוזמים ואחראים למישרד המזעזע במשפחות ובקרתנותו המשי-חיתות, אם המלוכש החיוני מכל למישפחה שבה מדובר - קונרדם אחר.

אגב, אזוי כדאי להפכיר להנ"ל, כי אפשר לפשוט את המלוכש הזה אחרי השימוש; ומאחר שיש להנ"ל מכוונת-יכביסה, ראוי להסי-ביר שמדובר במלוכש עדין, הטעון כביסת-ייד.

בברכת ציון וירושלים,
(-) יעקב שרת

הרבים בידיו של "חומייני" מדהימה פחות מביט-חוננו המוחלט של חומייני היחיד בדרכו; המפקיד את עצמו בידי אחרים הוא חסר-דעת, אבל ה"חו-מייני" אינו בר-דעת - הוא עומד במדרגת מי-שיצא-מלעתו. מקומו יכירנו באותו מקום השורף נפוליאונים, שאצבעותיהם תקועות כתקע בשקע חשמל, "ההיסטוריה", ומעוצמת הזרם הם צועקים: "אנחנו אימפריה!"

בקיצור, אם ראייתם בזמן האחרון איזה חו-מייני בסביבה הקרובה, ואתם לא בטוחים לגמרי אם הוא כן או לא, שאלו אותו על האימפריה שלנו ובדקו באיזה שקע נעוץ התקע שלו.